Ülevaade nitraaditundliku ala tegevuskava 2009-2011 rakendamisest

06. Detsember 2011

Kaupo Heinma

Estonian, Latvian & Lithuanian Environment OÜ (ELLE OÜ)

Estonian, Latvian & Lithuanian Environment

Tegevuskava eesmärk

- Põllumajandustootmisest pärineva pinna- ja põhjavee reostuse piiramine, säästva põllumajandustootmise arengule ja vee hea seisundi saavutamisele kaasaaitamine ning inimese tervisele ohutu joogivee tagamine nitraaditundlikul alal;
- Nitraadidirektiivi kohaselt hinnatakse tegevuskava tulemuslikkust esmajoones veeseire andmete põhjal.

Töö eesmärk

- Anda ülevaade NTA tegevuskava 2009-2011 rakendamisest ning hinnata tegevuste efektiivsust ja seirekavade sobivust.
- Ettepanekud uue tegevuskava koostamiseks.

Teostatud

- Korraldada üks kord aastas Keskkonnaministeeriumi (KKM), Põllumajandusministeeriumi (PM), Keskkonnainspektsiooni (KI), PRIA, Põllumajandusameti, Terviseameti ja Konsulentide ühised seminarid;
- NTA nõukogu töö jätkamine;
- Suurtootmise mõju uuring põhja- ja pinnaveele;
- Loomafarmide keskkonnanõuetele vastavuse inventeerimine;
- Konsulentide regulaarne veekaitsealane koolitamine;
- Nitraaditundliku ala II tegevuskava aruande koostamine.

Teostamata

- Põllumajandustootmist reguleerivate õigusaktide ühtlustamine;
- Sügisese sõnnikulaotamise mõju pinna- ja põhjaveele;
- Kaaluda tootmispiirangute kompenseerimist põllumajandustootjatele;

Teostamata

- NTA allikate ja karstialade andmestiku uuendamine;
- Hajaasustusaladel kaevude nitraadisisalduse perioodiline kontrollimine, sh NO3 automaatmõõturite paigaldamine, üksikkaevude rajamise juhise koostamine, kaevude rajamise järelevalve ja elanike nõustamine.

Meetmete teostamine

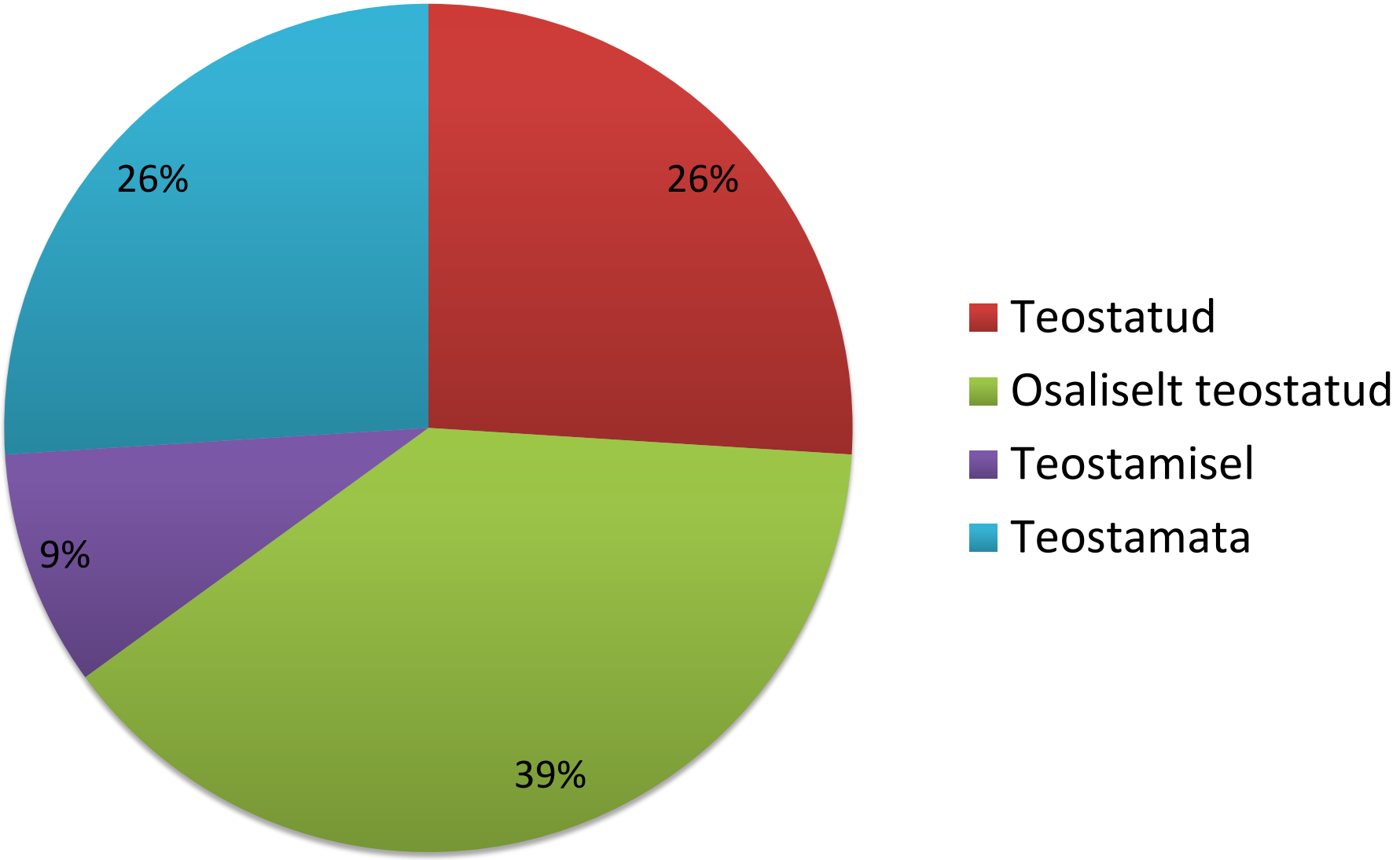

NTA seirekava sobivus

- Riikliku veeseire alusel väetiste kasutamise piirangutest kinnipidamist otseselt hinnata ei ole võimalik;
- Riikliku veeseire põhjal pole võimalik anda hinnanguid kehtivate NTA piirangute asjakohasuse kohta;
- Samuti ei saa riikliku veeseire põhjal anda hinnanguid, kuidas NTA tegevuskava on mõjutanud veekvaliteeti.

NTA ja muude alade võrdlus

- Veekvaliteedi hindamiseks puuduvad piisavad andmed;
- Toetuste taotlemine on NTAl kõrgem, kui ülejäänud Eestis;
- Teadlikkuse osas puuduvad pädevad andmed, aga võib eeldada, et NTA tootjad on pigem teadlikumad;
- Põllumajandusmaad on ülejäänud Eestiga võrreldes rohkem;
- NTAl pigem orgaanilised väetised.

Järgmise perioodi tegevuskavva

- Asjaosaliste ühised seminarid;
- ÜPP ja VMK ühildamise EL koostööprojektis (*Pilot River Basin - Agriculture*) osalemine Pandivere näidisvalgalal;
- Põllumajandustootmist reguleerivate õigusaktide ühtlustamine;
- NTA nõukogu töö jätkamine;
- Koostöö arendamine riigi- ja teadusasutustega. Tõhustada eri andmekogude ristkasutust, tagada andmevahetus;

Järgmise perioodi tegevuskavva

- Sügisese sõnnikulaotamise mõju pinna- ja põhjaveele;
- Konsulentide abi tõhustamine keskkonnasäästliku tootmise planeerimisel;
- Hajaasustusaladel kaevude nitraadisisalduse perioodiline kontrollimine, üksikkaevude rajamise juhise koostamine, kaevude rajamise järelevalve ja elanike nõustamine;
- Üksiktarbijate reostunud veega kaevude asendamine;

Järgmise perioodi tegevuskavva

- Juhendmaterjalide ajakohastamine vastavalt, keskkonna, sh põhjavee ja pinnavee kaitse teemaliste koolitusmaterjalide ühtlustamine ja uute juhendmaterjalide koostamine
- Konsulentide regulaarne veekaitsealane koolitamine
- Põllumajandustootjate koolitamine ja nõustamine kohtadel

Järgmise perioodi tegevuskavva

- NTA allikate, karstialade, tugeva kaldega ning kaitsmata põhjaveega alade andmestiku uuendamine.
- Järelevalve tõhustamine põllumajandustootjate KKM (KKI) poolt põhja- ja pinnavee kaitse nõuete täitmise üle
- Iga-aastane andmete kogumine ja seiretulemuste analüüs.

Uued tegevused

- Uuringu koostamine saamaks teada, millist võimalikku mõju põhja- ja pinnavee kvaliteedile avaldaks NTA-l olevatest kitsendustest loobumine;
- Põhja- ja pinnavee dünaamika uuring NTAga piirnevatel põllumajandusaladel;
- NTA kitsenduste sotsiaalmajanduslik mõju (sh laiendamine) ning võrdlus ülejäänud Eestiga;
- Väetiste massibilansil põhineva mudeli koostamine ning sidumine põlluraamatuga ja tootjatele kättesaadavaks tegemine;

Uued tegevused

- Aastaringselt välitingimustes peetavate põllumajandusloomade mõju põhja- ja pinnaveele välja selgitamine ning olulisuse määramine;
- Loomühikute, sõnnikukoguste ning toitainete sisalduste määramise metoodikate ühtlustamine ning seadustamine;
- Vabatahtlike meetmete rakendamise võimalikkuse hindamine ning konkreetsete meetmete määramine.
- Ülevaate koostamine NTA muutmiseks või täiendamiseks.

TÄNAN!